

Konferencia EuroMaB

Po dvoch rokoch sa opäť stretli predsedovia európskych národných komitétov programu UNESCO Človek a biosféra (MaB), ako aj národného komitétu USA a Kanady. Konferencia sa uskutočnila v dňoch 4.–8. septembra 1995 v Konferenčnom stredisku v Kangerlussuaqu (Grónsko). Organizátorom bolo Oddelenie ekologických vied UNESCO v Paríži, ako aj národné komitéty programu MaB Dánska, Fínska, Švédsko a Nórska. Zúčastnilo sa na nej 66 reprezentantov 23 krajín. Organizačnú konferenciu zabezpečovalo Dánske polárne centrum v Kodani.

Správu o činnosti Medzinárodného koordinačného výboru (ICC) MaB predniesol pracovník sekretariátu Oddelenia ekologických vied V. Savčenko. Odstupujúca predsedníčka výboru EuroMaB A. Breymer (PL) predniesla správu o činnosti za obdobie 1993–1995. Potom bol zvolený nový výbor EuroMaB, pozostávajúci zo zástupcov Dánska, Poľska, Bieloruska, Nórska a Švédska. Hlavnými bodmi rokovania konferencie boli správy o činnosti jednotlivých národných komitétov za obdobie 1993–1995, správy o činnosti pracovných sekcií EuroMaB (Využitie pôdy v Európe, Ekotóny, Horské ekosystémy, Lesy mierneho pásma) ďalej sa prerokovali výsledky Sevillekej konferencie o biosférických rezerváciách (marec 1995), hlavne prijaté dokumenty Sevillejská stratégia a Sevillejská vízia. Delegáti z Nemecka a USA informovali o aplikácii BRIM (Biosphere Reserves Integrated Monitoring) vo svojich krajinách.

Po rozsiahlej diskusii účastníci prijali rezolúciu, ktorou poverili Slovenský národný komitét pre program Človek a biosféra zorganizovaním medzinárodného se-

minára o biosférických rezerváciách (bude sa konať v Starej Lesnej vo Vysokých Tatrách, pravdepodobne 23.–27. 9. 1996 s participáciou UNESCO). Seminár sa sústreďí na tieto pracovné okruhy:

- Problémy biosférických rezervácií v krajinách s transformujúcou sa ekonomikou.
- Sociálny rozmer biosférických rezervácií.
- Využitie výsledkov vedeckých projektov v manažmente biosférických rezervácií.

Slovenská delegácia podporila

návrh rezolúcie o koordinácii aktivít v bilatelárnych rezerváciách v strednej a východnej Európe, ktorý na 28. generálnej konferencii UNESCO v Paríži predložil Poľský národný komitét pre program Človek a biosféra.

Informácia slovenskej delegácie o usporiadaní Dňa UNESCO v sídle Správy slovenských biosférických rezervácií v novembri 1995, pri príležitosti 50. výročia UNESCO, vzbudila značnú pozornosť. EuroMaB preto vo svojej rezolúcii odporúča všetkým komitétom MaB, aby usporadúvali podobné akcie, t. j. dni otvorených dverí vo všetkých biosférických rezerváciách každoročne v Deň životného prostredia - 5. júna.

Július Oszlányi

Revitalizácia rieky Morava

V priestoroch zámku v Mikulove sa uskutočnila v dňoch 28.–29. septembra 1995 trilaterálna medzinárodná konferencia o problematike revitalizácie a renaturácie riek Morava a Dyje. Jej usporiadateľmi boli: Unie pro řeku Moravu, Distelverein a Nadácia Daphne.

Organizátori oslovili v každej z týchto troch krajín odborníkov, ktorí predstavili problematiku zo svojho profesného pohľadu, menovite štátnej správy, ochrany prírody a krajinnokoekologického plánovania. Cieľom konferencie bolo rozvinúť diskusiu, na základe výmeny informácií z troch pobrežných štátov, o potrebných revitalizačných opatreniach, ako aj o limitoch pre renaturáciu stratégiu, a to najmä medzi mimovládnymi environmentálnymi a ochranárskymi organizáciami, vlastníckymi a správcami územia a vedcami.

Hydrológiu a histórou regulačných opatrení sa zaoberali J. Nemetz a J. Farkaš, ekologickými a ekosozologickými súvislosťami A. Buček, T. Zuna-Kratky a M. J. Lisický, krajinnokoekologické súvislosti na južnej Morave predstavil J. Löw a prípravou národných stratégií tohto územia ako lokality Ramsarskej konvencie sa zaoberali príspevky C. Manzana a D. Valachoviča.

Prednesené referáty i bohatá diskusia ukázali, že tak Rakúsko, ako aj Česká republika a Slovensko si uvedomujú medzinárodný význam a relatívnu zachovanosť tohto územia a podnikli popri výskumných prácach aj prvé praktické opatrenia v oblasti fyziotaktického manažmentu a revitalizácie.

Počas druhého dňa mali účastníci konferencie možnosť oboznámiť sa priamo v teréne so súčasným sta-

vom technických a revitalizačných opatrení na dolnom toku rieky Dyje v úseku Nové Mlýny–Lednice–Bernhardstal–Hohenau.

Konferencia prijala 7 záverov a odporúčaní:

1. Účastníci sa zhodli na tom, že spolupráca pri využívaní prihraničného územia nív, ich ochrane a plánovaní budúcich zámerov je nevyhnutná a deklarovali záujem o aktívnu spoluprácu.

2. Účastníci oceňujú iniciatívu mimovládnych organizácií pri rozšírení komunikácie medzi partnermi.

3. Konferencia konštatuje, že pri bilaterálnej spolupráci chýba dolnorakúskym orgánom partner na českej strane.

4. Konferencia vzala na vedomie informáciu zástupcu rakúskeho ministerstva hospodárstva o tom, že rakúska oficiálna štátna politika nepodporuje výstavbu kanála Dunaj–Odra–Labe.

5. Vzhľadom na to, že celá oblasť je Ramsarskou lokalitou, všetky prípadné vodohospodárske úpravy musia rešpektovať príslušné ustanovenia Ramsarskej konvencie. Rakúska strana už spracovala komplexnú stratégiu v súlade s touto konvenciou, analogické dokumenty v ČR a SR zatiaľ chýbajú. Vzhľadom na želiteľnú kompatibilitnosť národných stratégií rakúska strana finančne podporila preklad svojej stratégie do slovenčiny.

6. Účastníci dospeli k všeobecnému dohovoru, že prioritami pri správe vodných tokov v súčasnosti sú revitalizácie, vrátane revitalizácií slepých ramien, zlepšenie hydrologického režimu a obnova mokraďových biotopov.

7. Konferencia konštatuje, že na území všetkých troch štátov sú rozpracované revitalizačné projekty v pokročilom štádiu. Referovali o nich zástupcovia všetkých zúčastnených krajín a konkrétne príklady na českej a rakúskej strane účastníci ocenili počas exkurzie v teréne.

Mikuláš J. Lisický

Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku

V Ústave ekológie lesa SAV vo Zvolene sa 13.–14. októbra 1995 uskutočnila druhá celoštátna odborná konferencia *Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku*, na ktorej sa zúčastnilo vyše 70 zástupcov orgánov a organizácií štátnej ochrany prírody, pracovísk SAV, rezortných výskumných ústavov, vysokých škôl, múzeí a členov Slovenskej zologickej spoločnosti.

Zorganizovali ju SAŽP–centrum v Banskej Bystrici, Ústav ekológie lesa SAV vo Zvolene a Stredoslovenská pobočka Slovenskej zologickej spoločnosti SAV vo Zvolene. Na konferencii sa zúčastnili aj hostia z ČR a SRN. Podujatie nadviazalo na úspešnú konferenciu s rovnakým názvom, ktorá sa konala r. 1994 v Banskej Bystrici.

Cieľom tejto konferencie bolo nielen prezentovať aktuálne výsledky výskumu a ochrany cicavcov na Slovensku, načrtnúť ich ďalšie smerovanie a hľadať spoločné riešenia najzávažnejších otázok, ale aj zhrnúť poznatky, vyplývajúce z nadobudnutia účinnosti viacerých právnych noriem, bezprostredne sa dotýkajúcich ochrany cicavcov (napr. zákon NR SR č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, zákon NR SR č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat a pod.).

Počas dvoch dní si účastníci konferencie mohli vypočuť 18 referátov, ktoré odzneli v 4 samostatných blokoch, prezrieť 5 posterov a zúčastniť sa dvoch workshopov. Prvý – *Netopiere Slovenska – súčasný stav poznatkov*, bol venovaný aktuálnej problematike výskumu a ochrany netopierov. Druhý workshop (v závere programu) mal názov *Perspektívy ochrany cicavcov na Slovensku*.

Referáty a postery nastolili

množstvo otázok a problémov, ktoré sa dotýkali predovšetkým stále nedoriešeného vzťahu poľovníctva a ochrany prírody, legislatívnych noriem, ale aj prebiehajúcich, či pripravovaných projektov, zameraných na starostlivosť o cicavce. Takmer všetok čas určený na druhý workshop, ktorý viedol doc. RNDr. A. Dudich, CSc., RNDr. J. Kadlecík a Ing. P. Urban, sa využil na pripomenkovanie a doplnenie poslednej verzie zoznamu pôvodných chránených druhov živočíchov, časti zameranej na cicavce, ktorý bude prílohou Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR o ochrane chránených druhov rastlín a živočíchov, ich spoločenskom ohodnotení a medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES). Táto vyhláška bude mať rozhodujúci význam pre ochranu cicavcov.

Konferencia poukázala na kritické ohrozenie viacerých taxónov fauny Slovenska a ich biotopov, ako aj na slabú spoluprácu jednotlivých subjektov pri ich výskume a ochrane. Účastníci odporúčajú zamerať pozornosť najmä na 4 okruhy:

I. Legislatívne zabezpečovanie ochrany cicavcov

– Novelizovať zákon č. 23/1962 Zb. o poľovníctve v znení neskorších predpisov tak, aby sa v ňom ekologizácia poľovníctva nedeklarovala len v úvodných ustanoveniach, ale premietla sa do všetkých jeho paragrafov.

– V poľovníckej legislatíve upustiť od delenia zveri na úžitkovú a škodlivú.

– Práva vlastníkov poľných pozemkov v poľovníckom zákone